

לב יח) דא שבְרִי"ם, ואין קול ענות חלושה דא
 תקיע"ה, אלא קול ענות אנכי שומע דא תרוע"ה,
 דסלקא בענוי'א דא בתר דא בתרועה, ובגין דא
 אשרי העם יודעי תרועה (תהלים פט טז), אף על גב
 דשכינתא איהי בענוי'א מימנא ומשכאלא, לית
 ענוי'א בענוי'א דבעלה, תרוע"ה דאיהי תור"ה עי"ן
 אנפין, ואיהי תרועה דיליה, ובגין דא (דף מח
 ע"ב) אשרי העם יודעי תרועה.

דְּבַר אַחַר קוֹל עֲנוֹת אֲנֹכִי שׁוֹמֵעַ (שמות לב יח), דא
 איהו ענוי'א דאנכי שומע, דאייהי צווחת
 בכל יומא למעלה, היא ובגהא, וקראן ליה תרין
 זמנין ערב ובקר שמע ישראל, וכל בר נש דאית
 ליה ענוי משכינתא, דאייהי עני'א בגלותא, רחיקא
 מן בעלה, וקרא ליה בכל יומא שמע ישראל,
 דיהא נחית לגבה, ודאי עליה אתמר קול ענות

לשון הקודש

והיא התרועה שלו, ומשום זה אשרי
 העם יודעי תרועה.
 דְּבַר אַחַר, קול ענות אנכי שמע, זהו
 ענוי של אנכי שמע, שהיא צועקת בכל
 יום למעלה, היא ובגיה, וקוראים לו
 פעמים ערב ובקר שמע ישראל, וכל
 אדם שיש לו ענוי מהשכינה, שהיא עניה
 בגלות, רחוקה מבעלה, וקורא לו בכל

יסוד הדבר - אין קול ענות גבורה, זה
 שבְרִי"ם, ואין קול ענות חלושה, זו
 תקיע"ה, אלא קול ענות אנכי שמע, זו
 תרוע"ה, שעולה בענוי, זה אחר זה
 בתרועה, ומשום זה אשרי העם יודעי
 תרועה, אף על גב שהשכינה היא בענוי
 מימין ומשמאל, אין ענוי בענוי של
 בעלה, תרוע"ה שהיא תור"ה עי"ן פנים,

אָנֹכִי שִׁמְעַ, קוֹל דְּעֵנוּיָא דְהָאִי עֵנוּיָא אָנֹכִי שִׁמְעַ.

קָם אַחַד בְּקִירְטָא וְדָא שְׂכִינְתָא תַתְּאָה, וְחֵד
בְּקִשְׁתָּא דָא בְּרִית צְדִיק, עֲלִיָּה אֶתְמַר שׁוֹפֵר
הוֹלֵךְ פְּזִיר גְּדוּ"ל, גִּירִין דִּילָהּ אֵינוּן צְדִיקִים
דְּיִשְׂרָאֵל דְּקִבְּלוּ בְּרִית, דְּבִזְכוּתֵיהּ נִפְקִין מִגְּלוּתָא,
וְרָזָא דְמַלְכָּה (בראשית מז כג) הֵא לָהֶם זֶרַע, דְּאֵינוּן טִיפִין
וְדָא זֶרְקָא.

קָמוּ תְנַאִין וְאַמּוֹרָאִין דְלַעֲיָלָא וּבְרִיכוּ לֵיהּ,
וְאָמְרוּ מִטְּרָה (נ"א עֲטָרָה) תְּהֵא אַגְיִנַת עֲלֵךְ
מִחֲצִים בְּגְלוּתָא, עֲלֵךְ אֶתְמַר (תהלים צא ה) לֹא תִירָא
מִפֶּתַח לֵילָה מִחֵץ יַעֲוֹף יוֹמָם, וְקִשְׁתָּא וְחֲצָא
דְּסִטְרָא דְקְדוּשָׁה יִגֵּן עֲלֵךְ, וְתַחַת כְּנַפְיוֹ תַחֲסֶה צְנָה
וְסַחְרָה אֲמַתּוֹ, צְנָה דָא שְׂכִינְתָא תַתְּאָה, וְסַחְרָה דָא
שְׂכִינְתָא עֲלָאָה, אֲמַתּוֹ דָא עֲמוּדָא דְאַמְצָעִיתָא.

לשון הקודש

זֶרְקָא.

קָמוּ תְנַאִים וְאַמּוֹרָאִים שְׁלַמְעָלָה וּבְרַכּוּ
אוֹתוֹ, וְאָמְרוּ: מִטְּרָה (עֲטָרָה) תְּהֵא מְגַנָּה
עֲלֵיךְ מִחֲצִים בְּגְלוּת, עֲלֵיךְ נֹאמַר לֹא
תִירָא מִפֶּתַח לֵילָה מִחֵץ יַעֲוֹף יוֹמָם,
וְקִשְׁת וְחֵץ שֶׁל צֵד הַקְדוּשָׁה יִגֵּן עֲלֵיךְ,
וְתַחַת כְּנַפְיוֹ תַחֲסֶה צְנָה וְסַחְרָה אֲמַתּוֹ,
צְנָה – זוֹ שְׂכִינְתָה תַחְתּוֹנָה, וְסַחְרָה – זוֹ
שְׂכִינְתָה עֲלִיוֹנָה, אֲמַתּוֹ – זוֹ הָעֲמוּד

יוֹם שִׁמְעַ יִשְׂרָאֵל, שִׁירַד אֲלֵיהּ, וְדָאִי עֲלִיו
נֹאמַר קוֹל עֲנוֹת אָנֹכִי שִׁמְעַ, קוֹל שֶׁל
הָעֵנוּי שֶׁל הָעֲנִיָּה אָנֹכִי שִׁמְעַ.

קָם אַחַד עִם קָלַע, וְזוֹ שְׂכִינְתָה תַחְתּוֹנָה,
וְאַחַד עִם קִשְׁת, זֶה בְּרִית צְדִיק, עֲלִיו
נֹאמַר שׁוֹפֵר הוֹלֵךְ פְּזִיר גְּדוּ"ל, הַחֲצִים
שֶׁלָּהֶם הֵם הַצְדִיקִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁקִּבְּלוּ
בְּרִית, שְׂבִיבוּתוֹ יוֹצֵאִים מִן הַגְּלוּת, וְסוּד
הַדְּבַר – הֵא לָכֶם זֶרַע, שְׂדֵהם טְפוּת, וְזוֹ

קם איהו ואמר תנאין תנאין משנה תהא
 בעזריכו, ולא תשתניאו מרחמי לדינא,
 הלכה אזלת לימינא דלכון, לאתנפרא פה על
 שנאכון, קבלה תתקבל עלותכון, ברייתא אפיקת
 לכון ולבניכו מגלותא, ומשעבודא ודינא דההוא
 דממנא על גלותא על בניכו, מיך דברייך לון
 סליק לאתריה.

קם רבי שמעון בקדמיתא פתח ואמר, תנא תנא
 אסתמר לך, דהא קורטא לגבך, ודא
 שכינתא, ובה אזדריקו תלת אבנין, דאינון תלת
 טפין דמוחא עלאין, דאינון י"י, ואתכלילו בחכמה
 בתבונה ובדעת.

אמר ליה רבי שים בפלע קנך, דהא קשתא
 לגבך דאיהו אות הברית, אסתמר מגירין

לשון הקודש

האמצעי.

אותם עליה למקומו.
 קם רבי שמעון בראשונה, פתח ואמר:
 תנא תנא, השמר לך, הרי הקלע לגבך,
 וזו השכינה, ובה נזרקו שלש אבנים,
 שהם שלש טפות של המוח העליונות,
 שהן " י " י, ונכללו בחכמה בתבונה
 ובדעת.

קם הוא ואמר: תנאים תנאים, משנה
 תהיה בעזרתכם ולא תשתנו מרחמים
 לדין, ההלכה הולכת לימינכם להתנפרא
 פה על שונאיכם, קבלה תתקבל
 תפלתכם, ברייתא מוציאה אתכם ואת
 בניכם מן הגלות ומשעבוד ודין של אותו
 הממנה על הגלות על בניכם. מיך שבךך

אמר לו: רבי, שים בפלע קנך, שהרי

דיליה, דאינון תלת ו'ו', דסלקין ח"י בחושבון, ודא
ח"י עלמין.

קם תנא תנינא ואמר ליה, הא תניא דמסייע
לך, ברומתא דאיהו כלילא מארבע פרשין,
ודא ו' דאיהו עמודא דאמצעיתא, כליל שית תיבין
דיחודא, ורמ"ח תיבין דאתמר ביה (במדבר כד כא) ושים
בסלע קנך.

דקא קרני פרה לגנך, דאנון תרין נביאי קשוט,
עליהו אתמר (תהלים קלב יז) אצמית קרן לדוד,
ומצמית קרן ישועה מסטרא דשכינתא אתקרי
קרני פרה, מסטרא דשור (דברים לג יז) וקרני ראם
קרניו, ואינון משית ראשון ושני י' ו', בית ראשון
ושני ה"ה.

לשון הקודש

ארבעים ושמונה תבות שנאמר בו ושים
בסלע קנך.

שחרי קרני פרה אצלה, שהם שני נביאי
אמת, עליהם נאמר אצמית קרן לדוד,
ומצמית קרן ישועה. מצד של השכינה
נקרא קרני פרה, מצד של השור – וקרני
ראם קרניו, והם משית ראשון ושני י' ו',
בית ראשון ושני ה"ה.

הקשת לגנך, שהיא אות הברית,
השמר מהחצים שלו, שהם שלש ו' ו' ו',
שעולים שמונה עשרה בחשבון, וזה ח"י
העולמים.

קם התנא השני ואמר לו: הרי תנא
שמייע לך, ברמת, שהוא כלול מארבע
פרשיות, וזה ו' שהוא העמוד האמצעי
כולל שש תבות היחוד, ומאתים

וּשְׂכִינְתָא נְטָלָא פּוֹרְפִירָא מֵאִשָּׁא סוּמְקָא
 וְאַצְטַבְעַת בְּהָ, וְאַתְקַרִיאת סוּמְקָא
 פָּרָה אֲדָמָה תְּמִימָה (במדבר יט ב), אֲדוּמָה וְדֹאֵי
 מְסֻטָּרָא דְגְבוּרָה, תְּמִימָה מְסֻטָּרָא דֵּהֱהוּא דְאַתְמַר
 בִּיה (בראשית יז א) הִתְהַלֵּךְ לְפָנַי וְהָיָה תָמִים, אֲשֶׁר אֵין
 בְּה מוּם מְסֻטָּרָא דִיעֻקֵּב דִּלִּית בִּיה פְּסוּלָת,
 דְאַתְמַר בִּיה (שם כה כז) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם, יַעֲקֹב
 דְלַעִילָא, וּבְדִיּוֹקְנִיה יַעֲקֹב דִּלְתַתָּא, אֲשֶׁר לֹא עָלָה
 עָלֶיהָ עַל (במדבר יט ב), מִשְׁעֶבֶדָּא דְגְלוּתָא, בְּגִין דְּאִיהִי
 שְׂכִינְתָא עֲלָאָה אֶתְקַרִיאת, וְלֹא עוֹד אֱלָא דְאִיהִי
 אֶתְקַרִיאת שַׁבָּת, דְּאִיהִי אָסוּר בְּמִלְאַכָּה, בְּגִין
 דְּאַתְקַרִיאת חֲרוּת.

וּשְׁלֵמָה בְּגִינָה אָמַר (קהלת ז כג) אָמַרְתִּי אַחְכְּמָה
 וְהָיָה רְחוּקָה מִפְּנֵי, בְּגִין פָּרָה אֲדוּמָה
 דְּאִיהִי מְטַהֲרַת אֶת הַטָּמֵא וּמְטַמְּאָה אֶת הַטָּהוֹר

לשון הקודש

אֲשֶׁר לֹא עָלָה עָלֶיהָ עַל, מִשְׁעֶבֶד הַגְּלוּת,
 בְּגִלְלָה שְׁהִיא נִקְרֵאת שְׂכִינָה הַעֲלִיוֹנָה,
 וְלֹא עוֹד, אֱלָא שְׁהִיא נִקְרֵאת שַׁבָּת,
 שְׁהִיא אָסוּרָה בְּמִלְאַכָּה, מִשּׁוּם שְׁנִקְרֵאת
 חֲרוּת.

וּשְׁלֵמָה אָמַר בְּגִלְלָה, אָמַרְתִּי אַחְכְּמָה
 וְהָיָה רְחוּקָה מִפְּנֵי, בְּשִׁבִיל פָּרָה אֲדָמָה,
 שְׁהִיא מְטַהֲרַת אֶת הַטָּמֵא וּמְטַמְּאָה אֶת

וּשְׂכִינְתָא נְטָלָת בְּגִד מַלְכוּת מֵאִש
 אֲדָמָה וְנִצְטַבְעַת בְּהָ, וְנִקְרֵאת אֲדָם פָּרָה
 אֲדָמָה תְּמִימָה, אֲדָמָה וְדֹאֵי מִצַּד
 הַגְּבוּרָה, תְּמִימָה מִהַצַּד שֶׁל אוֹתוֹ
 שְׁנֵאמַר בּוּ הִתְהַלֵּךְ לְפָנַי וְהָיָה תָמִים,
 אֲשֶׁר אֵין בְּה מוּם מִצַּד שֶׁל יַעֲקֹב שְׁאֵין
 בּוּ פְּסוּלָת, שְׁנֵאמַר בּוּ וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם,
 יַעֲקֹב שְׁלֵמְעָלָה, וּבְדַמּוּתוֹ יַעֲקֹב שְׁלֵמְטָה.

דְּאֵתְעַסְק בָּהּ, וְרוּא דְּמַלְתָּ מִי יִתֵּן טָהוֹר מִטָּמֵא
 לֹא אַחַד (איוב יד ד), מְטַהֲרַת אֶת הַטָּמֵא מִסְטָרָא
 דִּימִינָא, דִּכְהֵנָּא מִסְטָרָא דִּימִינָא אֲתִקְרִי אִישׁ
 טָהוֹר, בְּגִין דְּלִסְטָרָא (נ"א דִּסְטָרָא) דִּימִינָא אִיהִי מִיָּא
 דְּאוּרִייתָא, אַף עַל גַּב דִּיהֵא טָמֵא אֲתִדְרִי בָּהּ,
 וּמְטַמְּאֵת אֶת הַטָּהוֹר דָּא גְבוּרָה, דְּלִסְטָרָא סַמְּא"ל
 דְּנַפְל מְקַדְוִשְׁתִּיהּ, וּמַה דִּהָוָה טָהוֹר סְאִיב לִיהּ,
 בְּגִין דְּשִׁלִּיט (דף מח ע"ב) עַל חֵיילִין דְּמִסְאַבּוּ, וְכִהֵנָּא
 דְּאִיהִי טָהוֹר פִּד הָוָה מְשַׁתַּדֵּל לְקַרְבָּא לִיהּ
 לְעֻזְאוּל, הָוָה מְטַהֵר לְיִשְׂרָאֵל מִכָּל חוּבִין דְּלַחוּן,
 כְּמַה דְּאֵת אָמַר (ויקרא טז ל) כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכַּפֵּר
 עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם וְכוּ', וְאִיהִי דִּהָוָה טָהוֹר הָוָה
 מִתְטַמֵּא בְּהָוָה עֻזְאוּל, וְהָכִי לְמִי נָדָה הָוָה כִּהֵנָּא
 מְטַהֵר לָהּ, וְאִיהִי הָוָה מִסְתַּאב עַד עַדָּן רַמְשָׁא
 דִּהָוָה מִתְדְרִי.

לשון הקודש

משום ששולט על חילות הטמאה, והכהן
 שהוא טהור, כשהיה מתעסק לקרבו
 לעזאזל, היה מטהר את ישראל מכל
 חטאיהם, כמו שנאמר כי ביום הזה
 יכפר עליכם לטהר אתכם וכו', והוא
 שהיה טהור, היה מתטמא באותו עזאזל,
 וכך למי נדה היה הכהן מטהר אותה,
 והוא היה נטמא עד עת ערב שהיה

הטהור שהתעסק בה, וסוד הדבר - מי
 יתן טהור מטמא לא אחד, מטהרת את
 הטמא מן הצד של הימין, שהכהן מצד
 הימין נקרא איש טהור, משום שלצד
 (שצד) הימין היא מים של התורה, אף על
 גב שיהיה טמא, נטהר בה, ומטמאת את
 הטהור זו גבורה, שלצד סמא"ל שנפל
 מקדשותו, ומה שהיה טהור טמא אותו

וְעוֹד מִטְהַרְת אֶת הַטָּמֵא, כִּד נוֹלַד מִיֶּשֶׁה אֶתְמַר
 בֵּיה (לְגַבֵּי בַת פְּרָעָה) (שמות ב ב) וַתֵּרָא אוֹתוֹ כִּי
 טוֹב הוּא, דְּחָמַאת עִמִּיה שְׂכִינְתָּהּ, וּמִיַּד דְּנִנְעָה
 (אִיהִי) בֵּיה בַת פְּרָעָה אֶתְדַּבְּרִיאת וְאֶתְסִיאת מִצְרַעְתָּא
 דִּילָהּ, וּמִיֶּשֶׁה אֶתְדַּבְּקַת בֵּיה צְרַעַת, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר
 (שם ד ו) וְהִנֵּה יָדוֹ מִצְרַעַת כַּשָּׁלֵג, דְּבַחְהוּא זְמָנָא
 דְּנִנְעָה בֵּיה בַת פְּרָעָה, פְּרָחַת שְׂכִינְתָּא מִנִּיהּ, וּבְגִין
 דָּא כִּד בְּעָא לְאַתְקַרְבָּא לְגַבְהָ בַּסֵּנָה, אָמְרָה לִיה
 אַל תִּקְרַב הֵלּוֹם שֵׁל נְעֻלְיָךְ מֵעַל רַגְלֶיךָ (שם ג ה) עַד
 דִּיתְפַּשֵׁט מִהֶהוּא גּוּפָא דְנִנְעַת בֵּיה בַת פְּרָעָה, תַּמָּן
 אֲחִזִּי לִיה, דְּגּוּפָא דְבַר נֶשׁ בְּהַאי עֲלָמָא, אִיהוּ
 צְרַעַת מִמְּשַׁכָּא דְחַוְיָא.

לְבַתָּר דְּאַתְפַּשֵׁט מִנִּיהּ, וְחָדַר לְגַנְתָּא דְעַדְוִן,
 אֶתְלַבֵּשׁ בְּגּוּפָא קַדִּישָׁא דִילִיהּ, וְדָא אִיהוּ
 וְהִנֵּה שָׂבָה כְּבִשְׂרוֹ (שם ד ה), וְהָכִי אֶתְלַבֵּשׁ מִיֶּשֶׁה בְּהַ,

לשון הקודש

נְטָהָר.

ומשום זה, כְּשִׁרְעָה לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיהָ
 בַּסֵּנָה, אָמְרָה לוֹ אַל תִּקְרַב הֵלּוֹם שֵׁל
 נְעֻלְיָךְ מֵעַל רַגְלֶיךָ, עַד שִׁיתְפַּשֵׁט מֵאוֹתוֹ
 הַגּוּף שֶׁנִּנְעָה בּוֹ בַת פְּרָעָה, שֶׁם הָרָאָה לוֹ
 שְׁנוּף הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה הוּא צְרַעַת
 מֵעוֹר הַנְּחָשׁ.

אֲחַר שֶׁהִתְפַּשֵׁט מִמֶּנּוּ וְחוֹר לְגַן עֵדֶן,
 הִתְלַבֵּשׁ בְּגּוּף קָדוֹשׁ לוֹ, וְהִנֵּה שָׂבָה

וְעוֹד מִטְהַרְת אֶת הַטָּמֵא, כְּשֶׁנוֹלַד מִיֶּשֶׁה
 נָאֻמַר בּוֹ (אֲצַל בַּת פְּרָעָה), וַתֵּרָא אוֹתוֹ כִּי טוֹב
 הוּא, שְׂרָאָתָה עִמּוֹ שְׂכִינְתָּהּ, וּמִיַּד שֶׁנִּנְעָה
 (היא) בּוֹ, נְטָהָרָה וְנִרְפְּאָה מִצְרַעְתָּהּ,
 וּבְמִיֶּשֶׁה נִדְבְּקָה צְרַעַת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְהִנֵּה
 יָדוֹ מִצְרַעַת כַּשָּׁלֵג. שְׂבָאוֹתוֹ זְמַן שֶׁנִּנְעָה
 בּוֹ בַת פְּרָעָה, פְּרָחָה מִמֶּנּוּ הַשְּׂכִינְתָּהּ,

וְדָא אִיהוּ וְהִנֵּה שָׁבָה בְּבִשְׂרוֹ, בְּקִדְמִיתָא דְאֶתְמַר
 בֵּיה (בראשית ב כג) עֵצִים מִעֲצָמֵי וּבִשָּׂר מִבִּשְׂרֵי, וּבְגִין
 דָּא אָמַר לִיה שֶׁל נִעְלִיךְ מֵעַל רַגְלֶיךָ (שמות ג ה), דָּא
 גּוֹפָא דְחָוָה לִיה בְּנַעַל, הֵהוּא דְנִנְגְעָה בֵּיה בַּת
 פְּרָעָה, וְאֶת־לִבָּשׁ בְּאַחֲרָא, וּבְהֵהוּא זְמַנָּא אֶחָד־רַת
 עָלֶיהָ שְׂכִינְתָּא.

וּבְגִין דָּא אֶתְחַזִּי (נ"א אַחֲזִי) לִיה בְּאַתִּין דְּעֵבֵד בְּאַת
 קְדָמָאָה, וְאָמַר לִיה הָבֵא נָא יָדְךָ בְּחִיקְךָ
 וְכו' (שם ד ו), וְאַמְרֵי בְּחִיקְךָ, הָבֵא רְמִיז מִשְׁכַּבְתַּת חִיקְךָ
 שְׁמֹר פְּתַח־פִּיךָ (מִיכָה ז ו), וְהִנֵּה מְצֹרְעַת פְּשָׁלְגָּ (שמות
 ד ו), וּלְבַתֵּר אַחֲזִי לִיה דְּאֶתְדַכֵּיא בְּאוּרִייתָא, הָדָא
 הוּא דְכַתִּיב בָּהּ (שם) וְהִנֵּה שָׁבָה בְּבִשְׂרוֹ.

וְעוֹד שְׂכִינְתָּא תַּתָּא אִיהִי עֲגָלָה עֲרוּפָה,
 וּמִסְטָרָא דְפָרָה שׁוֹר, וְדָא אִיהוּ וּפְנֵי שׁוֹר

לשון הקודש

שְׁעֵשָׂה פְּאוֹת הָרְאוּשׁוֹנָה, וְאָמַר לוֹ הָבֵא
 נָא יָדְךָ בְּחִיקְךָ וְכוּ', וְלָמָּה בְּחִיקְךָ? פֶּאן
 רִמְזוּ, מִשְׁכַּבְתַּת חִיקְךָ שְׁמֹר פְּתַח־פִּיךָ,
 וְהִנֵּה מְצֹרְעַת פְּשָׁלְגָּ, וְאַחֲרַךְ הָרְאָה לוֹ
 שְׁנַמְטָהּ בַּתּוֹרָה, זְהוּ שְׂכִינְתוֹב בָּהּ וְהִנֵּה
 שָׁבָה בְּבִשְׂרוֹ.

וְעוֹד, שְׂכִינָה תַּתְּחוּנָה הִיא עֲגָלָה
 עֲרוּפָה, וּמִצַּד שֶׁל פָּרָה – שׁוֹר, וְזֵהוּ וּפְנֵי

בְּבִשְׂרוֹ, וְכָךְ מִשָּׂה הִתְלַבֵּשׁ בָּהּ, וְזֵהוּ
 וְהִנֵּה שָׁבָה בְּבִשְׂרוֹ, כְּרְאוּשׁוֹנָה, שְׁנַמְטָה
 בּוֹ עֵצִים מִעֲצָמֵי וּבִשָּׂר מִבִּשְׂרֵי, וּמִשׁוּם זֶה
 אָמַר לוֹ שֶׁל נִעְלִיךְ מֵעַל רַגְלֶיךָ, זֶה הַגּוֹפָה
 שֶׁהִיָּה לוֹ כְּנַעַל, אוֹתוֹ שְׁנַנְגְעָה בּוֹ בַּת
 פְּרָעָה וְהִתְלַבֵּשׁ בְּאַחֲרָה, וּבְאוֹתוֹ זְמַן חוֹרָה
 עָלָיו הַשְּׂכִינָה.

וּמִשׁוּם זֶה נִרְאָה (הָרְאָה) לוֹ בְּאוֹתוֹת

מִהַשְּׂמַאל (יחזקאל א י'), וּמִסְטָרָא דְעֵגְלָה, עֵגֶל בֶּן בֶּקָר
 לְחַטָּאת (ויקרא ט ב), וּפְרָה וּדְאֵי אֶתְקַרְיָאֵת שְׂכִינְתָּא
 עֲלָאָה פִּד נְטִילַת מִן גְּבוּרָה, וּשְׂכִינְתָּא תַתָּאָה עֵגְלָה
 פִּד נְטִילַת מִנִּיהּ.

וְעוֹד קַרְנֵי פָּרָה נֶצַח וְחוֹד, בְּהֵם עַמִּים יִנְגַח
 יַחֲדָיו (דברים לג יז), קַרְנֵי רֵאִם חֶסֶד גְּבוּרָה,
 דִּיעֲבִיד בְּהוֹן קָרְבָּא בְּעַמְלָק, וְיִמְחִי לִיהּ וּלְזַרְעֵיהּ
 מִן עֲלְמָא.

וְעוֹד קַרְנֵי פָּרָה אֵלִין תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים דְּמִתְּוֹכְחִין
 דָּא עִם דָּא בְּאוֹרֵייתָא, וּמִתְּנַגְחִין כְּשׁוֹזְרִים
 דָּא עִם דָּא, בְּגִין דְּאוֹרֵייתָא דְעַל פֶּה אִיהִי מִסְטָרָא
 דְּגְבוּרָה דְּאֶתְקַרְיָא אֱלֹהִים, וּבִיהּ פּוֹתַחַת אוֹרֵייתָא
 בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים, בְּגִין דָּא תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים
 אֵינִון מִתְּנַגְחִין בְּאוֹרֵייתָא כְּשׁוֹזְרִים דָּא עִם דָּא,
 וּבְגִין דָּא יְהוּ"ה כְּגִבּוֹר יֵצֵא (ישעיה מב יג) מִסְטָרָא

לשון הקודש

וְעוֹד קַרְנֵי פָּרָה, אֵלוּ תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים
 שְׂמִתְּוֹכְחִים זֶה עִם זֶה בַּתּוֹרָה וּמִתְּנַגְחִים
 כְּמוֹ שְׂוָרִים זֶה עִם זֶה, מִשּׁוּם שְׂתוֹרָה
 שְׂפַעַל פֶּה הִיא מִצַּד הַגְּבוּרָה, שְׂנַקְרָאֵת
 אֱלֹהִים, וְכוּ פוֹתַחַת הַתּוֹרָה בְּרֵאשִׁית
 בְּרָא אֱלֹהִים, בְּגִלְלָה זֶה תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים
 מִתְּנַגְחִים בַּתּוֹרָה כְּמוֹ שְׂוָרִים זֶה עִם זֶה,
 וּמִשּׁוּם זֶה יְהוּ"ה כְּגִבּוֹר יֵצֵא – מִצַּד

שׁוֹר מִהַשְּׂמַאל, וּמִצַּד שֶׁל עֵגְלָה – עֵגֶל בֶּן
 בֶּקָר לְחַטָּאת, וּפְרָה וּדְאֵי נִקְרָאֵת שְׂכִינְהּ
 עֲלִיוֹנָה כְּשִׁנְטִילַת מְגִבּוּרָה, וּשְׂכִינְהּ
 תַתְּחוֹנָה עֵגְלָה כְּשִׁנְטִילַת מִמֶּנּוּ.

וְעוֹד קַרְנֵי פָּרָה – נֶצַח וְחוֹד, בְּהֵם עַמִּים
 יִנְגַח יַחֲדָיו, קַרְנֵי רֵאִם – חֶסֶד גְּבוּרָה,
 שְׂיַעֲשֶׂה בְּהֵם קָרְבַּע עִם עַמְלָק, וְיִמְחָה
 אוֹתוֹ וְאֵת זַרְעוֹ מִהָעוֹלָם.

דגבורה, יריע בתרועה, יצריה בשברים, על אויביו
 ותגבר בתקיעה בטהוא זמנא כל ספירן נטלין
 מגבורה, ושמא דיו"ד ה"א וא"ו ה"א, ואפילו
 מלאכים דלעילא, וישראל דלתתא.

ולבתר דנטיל נוקמא מנייהו, יתמלא רחמין
 על ישראל, וקדם דיהא נטיל נוקמא
 מעמלק, לא יתיב בכרסיא, ובהוא זמנא דנטיל
 נוקמא מבני עשו, ייתי לפייסא לאילתא, ואיהי
 געני"א ובוכה, הדא הוא דכתיב (ירמיה לא יד) רחל
 מבכה על בניה, עד דאומי לה קודשא ברין
 הוא לאעברא לון מעלמא, ויקטול בהון, עד
 דיצטבע ימא מן דמהון, ויקטול בהון עד
 דיתפרנסון מנהון חיוון ברא תרי עשר שנין,
 ועופין דשמיא שבע שנין.

 לשון הקודש

זמן שנוטל נקמה מבני עשו, ובא לפי
 את האילת, והיא גוע"ה ובוכה. והו
 שפתוב רחל מבכה על בניה, עד
 שנשבע לה הקדוש ברוך הוא להעבירם
 מהעולם, ויהרג בהם עד שיצטבע הים
 מדמם, ויהרג בהם עד שיתפרנסו מהם
 חיות הבר שנים עשר שנים, ועופות
 השמים שבע שנים.

הגבורה, יריע - בתרועה, יצריה -
 בשברים, על אויביו ותגבר - בתקיעה.
 באותו זמן כל הספירות נוטלות
 מגבורה, והשם של יו"ד ה"א וא"ו ה"א,
 ואפלו המלאכים שלמעלה, וישראל
 שלמטה.

ואחר שנוטל מהם נקמה, יתמלא
 רחמים על ישראל, ולפני שיהיה נוטל
 נקמה מעמלק לא יושב בכסא, ובאותו

וְעוֹד גַּעֲיָא, תְּלִשָּׁא, אִזְלָא גְרִי"ש, גַּעֲיָא
 בְּתְרוּעָה, וְנָהִיב בְּהוֹן סְקִילָה, תְּדָא הוּא
 דְּכְתִיב (ישעיה לד יא) וְנָטָה עָלֶיָּהּ קוֹ תְּהוּ וְאֲבִנִי בְּהוּ,
 תְּלִשָּׁא בְּשָׁבְרִים תִּ"ל א"ש (וְדָא שְׂרִיפָה), תִּ"ל דָּא חֲנֻקָּה,
 בְּגִוּוֹנָא דָּא א"ש שְׂרִיפָה, אִזְלָא גְרִי"ש בְּתְקִיעָה,
 דְּאִיהוּ בְּרוּמְחָא לְקַטְלָא לֹון בְּהַרְגֵּי.

שְׁלִשְׁלָת תְּרוּעָה לְמַתְּפֵשׁ לֹון אֲסוּרִין בְּבֵית
 אֲסוּרִין דְּמִלְכָּא, פְּמָה דְּאֵת אָמַר (תהלים
 קמט ה) לְאֲסוּר מִלְכֵיהֶם בְּזֻקִים וְכוּ', שׁוּפְ"ר הוּלְ"ד,
 פְּס"ק, מִקְ"ף, קָלָא דְּשׁוּפְרָא סְלָקָא בְּתְרוּעָה (דף מט
 ע"א) בְּרוּמְחָא, לְעוֹרֵר עַלְיָהּ קוֹל תְּרוּעַת מְלַחְמָה,
 וְדָא שׁוּפְ"ר הוּלְ"ד, פְּסִק דָּא שְׁבָרִים דְּעֵבִיד לֹון
 בְּסָקוֹת וְקַטְרִין (נ"א וְקַרְטִין אוּ וְקַרְעִין), וְדָא מִפְּת חֲרִב
 וְהַרְגֵּי וְאֲבָדֵן, מִקְ"ף תְּרוּעָה דָּא חֲנֻקָּה, וְדָא אִיהוּ הוּלְ"ד
 וְחֻק מְאֹד (שמות יט ט), מְאֹד דָּא מְנַת דְּאֵת־תְּקַף

לשון הקודש

אסורים בבית האסורים של המלך, כמו
 שנאמר לאסור מלכיהם בזקים וכו'.
 שופ"ר הול"ד, פס"ק, מק"ף, קול השופר
 עולה בתרועה כמו רמת, לעורר עליהם
 קול תרועת מלחמה, וזה שופ"ר הול"ד.
 פס"ק זה שברים, שעושה להם פסקות
 וקטרים (קרטין או קרעין), וזו מפת חרב והרג
 ואבדן. מק"ף תרועה, זה חנק, וזהו הול"ד

וְעוֹד גַּעֲיָא, תְּלִשָּׁא, אִזְלָא גְרִי"ש,
 גַּעֲיָא בְּתְרוּעָה, וְנֹוֹתֵן בְּהֶם סְקִילָה, זְהוּ
 שְׁכַתִּיב וְנָטָה עָלֶיָּהּ קוֹ תְּהוּ וְאֲבִנִי בְּהוּ.
 תְּלִשָּׁא בְּשָׁבְרִים, תִּ"ל א"ש, (וְדָא שְׂרִיפָה),
 תִּ"ל זְה חֲנֻקָּה, כְּמוֹ זְה א"ש שְׂרִיפָה. אִזְלָא
 גְרִי"ש בְּתְקִיעָה, שְׁהוּא כְּמוֹ רְמַח לְהַרְגֵּי
 אוֹתָם בְּהַרְגֵּי.
 שְׁלִשְׁלָת, תְּרוּעָה, לְתַפְס אוֹתָם

עֲלֵייהוּ, בְּגוּנָא דְמִתַּן תּוֹרָה.

וְעוֹד אִזְלָא גְרִי"ש, שְׂכִינְתָּא אִמְרַת לְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, גְּרַשׁ הָאֲמָה הַזֹּאת וְאֵת בְּנֵיהָ
 (בראשית כא י) אֵלֶיךָ עֶרְב רַב, (ש"א כו יט) דְּגִרְשׁוֹנֵי מִהֶסְתַּפַּח
 בְּנַחֲלַת יְהו"ה, גְּרִישׁ לֹזֵן מִן עֲלָמָא דִּין וּמַעְלָמָא
 דְּאִתֵּי, דְּלֹא יְהֵא לֹזֵן חוּלְקָא עִם יִשְׂרָאֵל, שׁוֹפֵר
 הוּלָךְ, רְבִיעַ, שְׁנַי גְּרִישִׁין, שְׁלֹשְׁלֹת, בְּהַהוּא זְמַנָּא
 נָטִיל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רִמ"ח, דְּאִתֵּי רִמ"ח תִּיבִין
 דְּאִית בְּקִרְיַת שְׁמַע וְשִׁית תִּיבִין דִּיחֻדָּא, וּבָהּ (במדבר
 כה ח) וַיִּדְקַר אֶת שְׁנֵיהֶם, דְּכַר וְנוֹקְבָא, דָּא סְמַא"ל
 וְנַחֲשׁ, וְרְבִיעַ דִּיחֻקְנָא דוּמָא דְרוּמ"ח.

שְׁנַי גְּרִישִׁין, תְּרִיךְ לֹזֵן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִן
 שְׁמַיָּא וְאַרְעָא, בְּהַהוּא זְמַנָּא שְׁקַר הַסּוּם
 לְתַשׁוּעָה וְכו' (תהלים לג יז), דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רְדִיף

לשון הקודש

זְמַן נוֹטֵל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רִמ"ח, שְׁהוּא
 מְאִתִּים אַרְבַּעִים וְשָׁמוֹנֵה תְבוֹת שִׁישׁ
 בְּקִרְיַת שְׁמַע וְשִׁשׁ תְבוֹת הַיְחֻדָּא, וּבָהּ,
 וַיִּדְקַר אֶת שְׁנֵיהֶם, זְכַר וְנוֹקְבָה, זֶה
 סְמַא"ל וְנַחֲשׁ, וְרְבִיעַ דְּמוֹת דוּמָה שְׁל
 רִמ"ח.

שְׁנַי גְּרִישִׁין, גְּרַשׁ אוֹתָם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא מִן הַשְּׁמַיִם וְהָאָרֶץ. בְּאוֹתוֹ זְמַן, שְׁקַר
 הַסּוּם לְתַשׁוּעָה וְכו', שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא

וְחֻק מְאֹד. מְאֹד, זֶה מוֹת שְׁהַתְחַזֵּק
 עֲלֵיהֶם, כְּמוֹ שְׁמִתַּן תּוֹרָה.

וְעוֹד אִזְלָא גְרִי"ש, הַשְׂכִּינָה אוֹמְרַת
 לְקוּדְשׁ בְּרוּךְ הוּא, גְּרַשׁ הָאֲמָה הַזֹּאת
 וְאֵת בְּנֵיהָ, אֵלֶיךָ עֶרְב רַב, שְׁגִרְשׁוֹנֵי
 מִהֶסְתַּפַּח בְּנַחֲלַת יְהו"ה, גְּרַשׁ אוֹתָם מִן
 הָעוֹלָם הַזֶּה וּמִן הָעוֹלָם הַבָּא, שְׁלֹא יְהִיָּה
 לָהֶם חֵלֶק עִם יִשְׂרָאֵל. שׁוֹפֵר הוּלָךְ,
 רְבִיעַ, שְׁנַי גְּרִישִׁין, שְׁלֹשְׁלֹת, בְּאוֹתוֹ

אבתרייהו, ונטיל לון בשלשל"ת על צואריהון,
ולבתר קטיל לון ברומחא דאיהו רבי"ע, בקדמיתא
תריד לון, ולבתר רדיף אבתרייהו ותפיים לון,
ולבתר קטיל לון.

ורבי"ע, ושני גרישין, ושלשל"ת, אינון תקיע"ה
שברי"ם תרוע"ה, שברי"ם שבר (שמות כג)

תשבר מצבותיהם, אליון דאתמר בהון (איוב א
ו) ויבאו בני האלהים להתניב על יהו"ה, בדינא
על שכינתא וישראל, דאתמר ביה ויבא גם השטן
בתוכם, דא סמא"ל דאתא לקטרג על בני
דישראל, ולדון לשכינתא, וכיון דהוא בעי דינא
על שכינתא ובנוי, באלו קיימין עליה, תרוע"ה
בה (תהלים ב ט) תרועים בשבט ברזל, תקיע"ה והוקע
אותם ליהו"ה נגד השמש (במדבר כה ד), ושופר איהו
קלא, מניה נפיק קלא בתקיעה שברים תרועה,

לשון הקודש

ויבאו בני האלהים להתניב על יהו"ה,
בדין על השכינה וישראל, שנאמר בו
ויבא גם השטן בתוכם, זה סמא"ל שפא
לקטרג על בני ישראל ולדון את
השכינה, וכיון שהוא מבקש דין על
השכינה ובניה, באלו עומדים עליו.
תרוע"ה, בה תרועים בשבט ברזל.
תקיע"ה, והוקע אותם ליהו"ה נגד

רודף אתריהם, ונטיל אותם בשלשל"ת
על צוארם, ואחר כך הורג אותם ברמה,
שהוא רבי"ע. בראשונה גרש אותם,
ואחר כך רדף אתריהם ותפס אותם,
ואחר כך הרג אותם.

ורבי"ע ושני גרישין ושלשל"ת, הם
תקיע"ה שברי"ם תרוע"ה. שברי"ם, שבר
תשבר מצבותיהם, אלו שנאמר בהם

תְּקִיעָה מִן מוֹחָא, שְׁבָרִים מְלָפָא, כְּמָה דְאַתְּ
 אָמַר (תהלים נא יט) לֵב נִשְׁבַּר וְנִדְכָּה וְגוֹמַר, דָּא אִיהוּ
 זְבַחֵי אֱלֹהִים רוּחַ נִשְׁבָּרָה, קָלָא בְּתְרוּעָה מִכְּנָפֵי
 רִיאַתָּה, וְכִלְהוּ אֶתְכִלְלוּ בְּקִנְיָה וְרִיאַתָּה, וְאַתְעֵבִידוּ
 קוּל, וּבְפוּמָא דְבוּר.

וְעוֹד נִשְׁמַתָּא וְרוּחָא וְנִפְשָׂא דְבַר נֵשׁ, אֵינוּן
 תְּקִיעָה תְּרוּעָה שְׁבָרִים, נִפְשָׂא בְּלָפָא וְדָא
 שְׁבָרִים, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר לֵב נִשְׁבַּר וְנִדְכָּה, נִשְׁמַתָּא
 בְּמוֹחָא וְדָא תְּקִיעָה, רוּחָא כְּנָפֵי רִיאַתָּה, דְנִשְׁיב עַל
 לָפָא דְאִיהוּ נוֹר דְלִיק, וְאִם לֹא הוּהוּ דְלִיק כָּל
 גּוּפָא, וְרוּחָא דְמְלָה כְּנָפֵי יוֹנָה נְחֻפָּה בְּכַסְפָּה וְגוֹמַר
 (שם סח יד), וְרוּחָא כְּלִיל מַאֲשָׂא וּמִיָּא, וּבְגִין דָּא אִיהוּ
 תְּרוּעָה, וְעַלִּיהָ אֶתְמַר (שם פט טז) אֲשָׁרֵי הָעַם יוֹדְעֵי
 תְּרוּעָה, כְּגִין דְנִשְׁמַתָּא אִיהֵי נִשְׁמַת חַיִּים, בִּינָה

לשון הקודש

שְׁבָרִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר לֵב נִשְׁבַּר וְנִדְכָּה.
 הַנִּשְׁבָּרָה בְּמַחַת, וְזוֹ תְּקִיעָה. הַרוּחַ כְּנָפֵי
 רִיָּא, שְׁנוֹשְׁבִים עַל הַלֵּב שֶׁהוּא אֵשׁ
 דּוֹלְקָתָהּ, וְאִם לֹא, הָיָה דוֹלֵק כָּל הַגּוּף,
 וְסוּד הַדְּבָר – כְּנָפֵי יוֹנָה נְחֻפָּה בְּכַסְפָּה
 וְגוֹמַר, וְהַרוּחַ כְּלִיל מַאֲשָׂא וּמִיָּא, וּמִשּׁוּם
 זֶה הוּא תְּרוּעָה, וְעַלִּיו נֶאֱמַר אֲשָׁרֵי הָעַם
 יוֹדְעֵי תְּרוּעָה, מִשּׁוּם שֶׁהַנִּשְׁבָּרָה הִיא
 נִשְׁמַת חַיִּים, בִּינָה שְׁנוֹמְלָת מַחְכְּמָה,

הַשְּׂמֵשׁ, וְשׁוֹפָר הוּא קוּל, מִכְּנָפֵי יוֹנָה
 קוּל בְּתְקִיעָה שְׁבָרִים תְּרוּעָה. תְּקִיעָה מִן
 הַמַּחַת, שְׁבָרִים מְהַלֵּב, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר לֵב
 נִשְׁבַּר וְנִדְכָּה וְגוֹמַר, זֶהוּ זְבַחֵי אֱלֹהִים
 רוּחַ נִשְׁבָּרָה. הַקוּל בְּתְרוּעָה מִכְּנָפֵי רִיָּא,
 וְכִלְהוּ נְכִלְלוּ בְּקִנְיָה וְרִיָּא, וְנִעֲשׂוּ קוּל,
 וּבְפוּמָא דְבוּר.

וְעוֹד נִשְׁמַתָּא רוּחַ וְנִפְשָׂא שֶׁל אָדָם, הֵן
 תְּקִיעָה תְּרוּעָה שְׁבָרִים. הַנִּפְשָׂא כְּלִיל, וְזֶה

דְּנִטְלָה מִחֲכֻמָּה, נֶפֶשׁ מַלְכוּת תְּבוּנָה, רוּחַ תְּפָאֶרֶת,
 וְאִיהוּ דַעַת פְּלִיל תְּרוּוִיחוּ, עֲלִיָּה אֶתְמַר (משלי כד ד)
 וּבְדַעַת חֲדָרִים יִמְלָאוּ.

וּמְבִינָה נְבִיאִים, וְאֵינוֹן נֶצַח וְהוֹד, וּמַמְלְכוּת
 פְּתוּבִים וְאֵינוֹן חֶסֶד וּגְבוּרָה, תְּפָאֶרֶת
 תּוֹרָה פְּלִיל פְּלָהוּ, וְכֹלָא עַל עֲמוּדָא חַד קִיּוּמָא וְדָא
 (משלי י כה) צְדִיק יְסוּד עוֹלָם.

כְּבִד וּטְחוּל דָּא סַמָּא"ל וְנַח"ש, כְּבִד אֶשָּׂא
 סוּמְקָא, מָרָה אֶשָּׂא יְרוּקָא, טְחוּל אֶשָּׂא
 אוּבְכָא, יוֹתֶרֶת פְּלִילָא דְכְּלָהוּ, כְּבִד וּטְחוּל סַמָּא"ל
 וְנַח"ש, כְּבִד אַל אַחַר, מָרָה סַם מְוֵת דִּילִיָּה, טְחוּל
 נַחֲשׁ נוֹקְבָא דִּילִיָּה, חֶלֶב טָמֵא, וּמָרָה אִיהוּ חֲרָבָא
 דְּמִלְאָךְ הַמְּוֵת, כְּמָה דְּאֵתְ אָמַר (שם ה ד) וְאַחֲרִיתָהּ
 מָרָה כְּלַעְנָה חֲדָה כְּחָרֵב פִּיּוֹת, וּבְאֲזַרְיִתָּא דְּאִיָּהּ
 סַם חַיִּים אִי נִשְׁמָתָא טָמֵא אֶתְעַבְרָא מִן עֲלָמָא.

לשון הקודש

אֲדָמָה, הַמָּרָה אֶשׁ יְרֻקָה, טְחוּל אֶשׁ
 שְׁחָרָה, יוֹתֶרֶת פְּלוּגָה שֶׁל פְּלָם. כְּבִד
 וּטְחוּל - סַמָּא"ל וְנַח"ש, כְּבִד - אַל אַחַר,
 מָרָה - סַם הַמְּוֵת שְׁלוֹ, טְחוּל - נַחֲשׁ
 הַנְּקֵבָה שְׁלוֹ, חֶלֶב טָמֵא, וּמָרָה הִיא חֲרָבָו
 שֶׁל מִלְאָךְ הַמְּוֵת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְאַחֲרִיתָהּ
 מָרָה כְּלַעְנָה חֲדָה כְּחָרֵב פִּיּוֹת. וּבַתּוֹרָה
 שְׁהִיא סַם חַיִּים, אִם הַנְּשָׁמָה טָמֵאָה,

נֶפֶשׁ מַלְכוּת תְּבוּנָה, רוּחַ תְּפָאֶרֶת, וְהוּא
 הַדַּעַת שְׁפוּלָל אֶת שְׁנֵיהֶם, עֲלִיו נֶאֱמַר
 וּבְדַעַת חֲדָרִים יִמְלָאוּ.
 וּמְבִינָה הַנְּבִיאִים, וְהֵם נֶצַח וְהוֹד,
 וּמַמְלְכוּת פְּתוּבִים, וְהֵם חֶסֶד וּגְבוּרָה
 תְּפָאֶרֶת, תּוֹרָה כּוֹלֵל פְּלָם, וְהַכֵּל עוֹמֵד
 עַל עֲמוּד אַחַר, וְזֶה צְדִיק יְסוּד עוֹלָם.
 כְּבִד וּטְחוּל זֶה סַמָּא"ל וְנַחֲשׁ. הַכְּבִד אֶשׁ

(כְּבֵד וּמְחֹל דָּא סמא"ל וְנַח"ש, דְּאִינְהוּ אֵל אַחַר), וְכָבֵד דְּהוּא
 אֵל אַחַר בְּתְרוּעָה דְּאִיהוּ רוּחָא מְתַעֲפָרָא מִן עֲלְמָא,
 מְחֹל דְּהוּא נְחָשׁ בְּשִׁבְרִים דְּאִיהוּ נֶפֶשׁ מְתַעֲפָרָא
 מִן עֲלְמָא, מָרָה דְּהוּא סָם הַמּוֹת בְּתַקִּיעָה מְתַעֲפָרָא
 מִן עֲלְמָא.

זְבָאָה אִיהוּ דְּכִלִּיל נְשִׁמְתָא וְרוּחָא עִם נֶפֶשׂא
 בְּקָלָא דְּאוּרִייתָא, דְּבְאוּרִייתָא אֶתְתַּקְפוּן,
 דְּכָל מָאן דְּלֹא אֶתְעַסַּק בְּאוּרִייתָא חֲלִישׁ נְשִׁמְתִּיה
 רוּחִיה וְנֶפֶשִׁיה עֵילָא וְתַתָּא, וְיִוְתַרְתּוּ הַכְּבֵד אִיהוּ
 זִוְנָה, שְׂיִוְרִין אִיהוּ לְכָל אֱלֹהִים אַחֲרִים מְתַתְּקָפָא,
 וְאַמְאִי אֶתְקַרִיאת יוְתַרְתּוּ הַכְּבֵד, אֲלֵא בְּתַר דְּעֵבִיד
 נְאוּפָא עִם בְּלָחוּ, יְהִיבַת שְׂיִוְרִין לְבַעְלָהּ, וְעֵלָה
 אֶתְמַר (שם ד כו) כִּי בְּעַד אִשָּׁה זִוְנָה עַד כִּפּוּר לָחֶם,
 דְּאִיהִי אֶתְחַמַּמַת מִכְּבֵד, וּמְחֹל (דף מט ע"ב) אִיהוּ שְׁחֹק
 הַכְּסִיל, וְעֵלִיה אֶתְמַר אִם רָאִיתָ רָשָׁע שֶׁהִשְׁעָה

לשון הקודש

נְעֵבֵר מִן הָעוֹלָם. (כְּבֵד וּמְחֹל זַח סמא"ל וְנַח"ש, שְׁחָם
 אֵל אַחַר) וְכָבֵד שְׁהוּא אֵל אַחַר בְּתְרוּעָה
 שְׁהוּא רוּחַ, נְעֵבֵר מִן הָעוֹלָם, מְחֹל שְׁהוּא
 נְחָשׁ בְּשִׁבְרִים שְׁהוּא נֶפֶשׁ, נְעֵבֵר מִן
 הָעוֹלָם, מָרָה שְׁהוּא סָם הַמּוֹת בְּתַקִּיעָה,
 נְעֵבֵרְתּוּ מִן הָעוֹלָם.
 אֲשִׁרִי הוּא מִי שְׂכֹבֵל נִשְׁמָה וְרוּחַ עִם
 הַנֶּפֶשׁ בְּקוֹל שֶׁל הַתּוֹרָה, שְׂבַתּוּרָה

הַתְּחִיָּקוּ, שְׂכַל מִי שְׂאִינוּ עוֹסֵק בְּתוֹרָה
 מְחֲלִישׁ נְשִׁמְתּוֹ, רוּחוֹ וְנֶפֶשׁוֹ מְעֵלָה
 וּמְטָה, וְיִוְתַרְתּוּ הַכְּבֵד הִיא זִוְנָה, שְׂיִוְרִים
 הִיא, לְכָל אֱלֹהִים אַחֲרִים מְחֻזְקַת, וְלָמָּה
 נִקְרְאת יוְתַרְתּוּ הַכְּבֵד? אֲלֵא אַחַר
 שְׁעוּשָׂה נְאוּף עִם כָּלָם, נוֹתְנַת שְׂיִוְרִים
 לְבַעְלָהּ, וְעֵלִיה נֶאֱמַר כִּי בְּעַד אִשָּׁה זִוְנָה
 עַד כִּפּוּר לָחֶם, שְׁהִיא מְתַחַמַּמַת מִכְּבֵד,

משחקת לו אל התגרה בו, בגין דאיהו שאול
תחתית, דאתמר ביה צדיק מפנו בולע, אבל צדיק
גמור אינו בולע, פכד פועם וקטיל.

לב מבין, לב יודע, לב רואה, לב איהו שכינתא,
דלא נטלא אלא דמא צח, דאיהו קרבנא
דצלותא נקיה בלא חובין ובלא פסולת, וקריבת
לגבי בעלה שופרא דכלא.

אבל יותרת הכבד לא יחיבת לבעלה אלא
שיורין ופסולת, ומאי ניהו בעלה (טחול) (ס"א
כבד) אל אחר, ומאלין שיורין דנטיל מנה אתעביד
דם טחול חשוך ואינכא, הוא נחש רמאי דפתי
לחנה דאיהו לבא, וגרם לה מותא.

והא תרי פתי לבא אינון למאן פתי מנייהו, אלא
ההוא דשמאלא דאתמר בה (קהלת י ב) לב

לשון הקודש

שבכל.

אבל יותרת הכבד לא נותנת לבעלה
אלא שיורים ופסולת, ומי הוא בעלה?
(טחול) (כבד) אל אחר, ומה שיורים הללו
שנוטיל ממנה, נעשה דם טחול חשוך
ושחר, הוא הנחש הרמאי שפיתה את
חנה, שהיא הלב, וגרם לה מות.
ותרי שני פתי הלב הם, את מי מהם
הוא פתה? אלא אותו של שמאל,

וטחול הוא שחוק הפסיל, ועליו נאמר
אם ראית רשע שהשעה משחקת לו, אל
תתגרה בו, משום שהוא שאול תחתית,
שנאמר בו צדיק מפנו בולע, אבל צדיק
גמור אינו בולע, הכבד פועם והורג.

לב מבין, לב יודע, לב רואה, הלב הוא
שכינה, שלא נוטלת אלא דם צח, שהיא
קרובן של תפלה נקיה בלי תטאים ובלי
פסולת, ומקריבה לבעלה את היפה

בְּסִיל לְשִׂמְאֵלוֹ, וְעָלִיָּה אֶתְמַר (שם ז כו) וּמוֹצֵא אֲנִי מֵר
 מִמְּוֹת אֶת הָאִשָּׁה, לֵב חָכָם לִימִינוֹ דָּא אִשְׁתַּ חֵיל
 עֲמָרְת בְּעָלָהּ, עָלָה אֶתְמַר (משלי יח כב) מָצָא אִשָּׁה
 מָצָא טוֹב, דְּאִתְּי יֵצֵר הַטּוֹב מִזְּלִיָּה דְּבַר נֶשׁ, עָלָה
 אֶתְמַר (יחזקאל מד ל) לְהַנִּיחַ בְּרָכָה אֵל בִּיתְךָ, בְּרַפְת
 יְהוּ"ה הִיא תַעֲשִׂיר, וְעָלָה אֶתְמַר (קהלת ט ט) רְאֵה חַיִּים
 עִם אִשָּׁה אֲשֶׁר אָהַבְתָּ.

אִתְּי בְּדִיוֹקְנָא דְשְׂכִינְתָּא תַתָּאָה פְּלִילָא מֵעֵשֶׁר,
 וְאִתְּי גַר מְצוּהָ, וְרוּחָא דְנִשְׁיב בָּהּ תַפְּאֶרְת
 יִשְׂרָאֵל אִתְּי בְּכַנְפֵי רִיָּאָה, וְדָא אִתְּו וְתוֹרָה אֹר,
 דְנִהִיר בָּהּ דָּא שְׂכִינְתָּא עֲלָאָה נְשָׁמַת חַיִּים, דְנִחְתָּא
 מִן מוֹחָא לְאַנְהָרָא לֹזֵן בְּלִבָּא.

מַאי גִּ"ר נִפְשָׁא רוּחָא, דְנִפְשָׁא אִתְּי פְתִילָה (ג"א
 על שם דאיתיה שותפא הגופא), רוּחָא דָּא זִיתָא,

לשון הקודש

היא בדיוקן השכינה התחתונה פלולה מעשר, והיא גר מצוה, והרות שנושבת בה תפארת ישראל, היא בכנפי ראה, וזהו ותורה אור, שמאירה בה, זו השכינה העליונה נשמת חיים, שיוֹרְדַת מן המוח להאיר אותם בלב.

מה זה ג"ר? נפש ריח. שהנפש היא פתילה, (על שם שהיא שתפה בגוף) והרות זה

שנאמר בו לב פסיל לשמאלו, ועליו נאמר ומוצא אני מר מפות את האשה. לב חכם לימינו, זו אשת חיל עמרת בעלה, עליה נאמר מצא אשה מצא טוב, שהיא יצר הטוב מזלו של אדם, עליה נאמר להניח ברכה אל ביתך, ברכת יהו"ה היא תעשיר, עליה נאמר ראה חיים עם אשה אשר אהבת.

נְשַׁמְתָּא גַר יְהו"ה נְשַׁמַּת אָדָם (משלי ב כז), (אָדָם דְּאִיהִי אור גר, נְהִיר בִּיה אורִייתָא דְבִכְתָב, וְנְשַׁמְתָּא דְאִיהִי גַר נְהִיר בְּה מצוה, וּבּוּמָנָא דְלָא נְהִירִין בְּה אור וְגַר אַתְמַר בְּנְשַׁמְתָּא אַל תְּרֹאוּנִי שְׁאֲנִי שְׁחִרְחִרְתָּ (שיר א ו), וְאַתְמַר בְּאָדָם (ישעיה נ ג) אֶלְבִּישׁ שָׁמַיִם קְדֻרוֹת), וּמֵאִי גַר נְפִשָׁא רוּחָא, נִ' נְפִשָׁא ר' רוּחָא, לְקַבֵּל תְּלַת קְטָרִין אֵלִין, אֵינוֹן תְּלַת גְּוֹוִנִין, אֶשָׂא אוּכְמָא חוּרָא וּתְכִלְתָּא, מָאן דְנָטִיר גַר יְהו"ה נְשַׁמַּת אָדָם בְּאורִייתָא, בְּפִקּוּדִין דְעֵשָׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה, לָא שְׁלִיט עֲלֵיהּ נוּרָא דְגֵיהֶנְם, וְדָא אִיהוּ כְּבִד וּמְרָה וּמְחֹל, כְּבִד אֶשָׂא סוּמְקָא, מְרָה אֶשָׂא יְרוּקָא, מְחֹל אֶשָׂא אוּכְמָא, יוֹתְרַת חֲפִיד כְּלָלָא דְכִלְתוּ, תְּכִלְתָּ חֲשׂוּד.

וּתְכִלְתָּ דְצִיצִית מְצוּה, וּתְכִלְתָּ לִית בְּסִטְרָא אַחֲרָא, בְּגִין דְאִיהוּ דוּמָה לְכַרְסִיָּא יְקִירָא, גְּוֹוִנִין דְשִׁרְנָא אֵינוֹן לְבוּשִׁין לְגַר יְהו"ה

לשון הקודש

בתורה, במצוות עשה ולא תעשה, לא שולטת עליו אש הגיהנם, וזהו כבוד ומרה ומחול. הכבוד אש אדמה, המרה אש ירקה, מחול אש שחורה, יותרת הכבוד הכלל של כלם, תכלת חשוכה. ותכלת של ציצית - מצוה, ותכלת, אין בצד האחר, משום שהיא דומה לכפא הנכבד, אבעי הַנֵּר הם לְבוּשִׁים לְגַר

הזית. הנשמה, גר יהו"ה נשמת אדם. אדם שהוא אור גר, מאירה בו תורה שבכתב, והנשמה שהיא גר מאירה בה מצוה, ובמין שאין מאירים בה אור גר, נאמר בנשמה אל תראני שאני שחורתה, ונאמר באדם אלביש שמים קדרות). ומה זה ג'ר? נפש רוח, נ' נפש, ר' רוח, כנגד שלשת הקשרים הללו הם שלשה גוונים, אש שחורה, לבנה ותכלת. מי ששומר את גר יהו"ה נשמת אדם

נִשְׁמַת אָדָם, גִּינוּן אוֹכֵם דְּאִיהוּ טְחול, כִּד מִתְּלַבֶּשֶׁת
 תַּמָּן נִפְשָׁא בְּחוּבֵין, אִיהִי אָמַרְת (שיר א' ו) אַל תִּרְאוּנִי
 שְׂאֵנִי שְׁתַּרְחֲרֶת, שְׁתַּרְחֲרֶת בְּקִדְרוֹתָא דְּבִנִי,
 בְּדוּחְקָא דְּלִהוֹן בְּעֵנִיּוֹתָא דְּלִהוֹן, קִדְרוֹתָא וְלִיצְנוֹתָא
 וְעֵנִיּוֹתָא מִטְחול נִפְקָא, כִּד נִשְׁמַתָּא אֲסִירָא בְּהַ
 בְּגָלוֹתָא, וְדָא אִיהוּ (משלי ל כג) וְשִׁפְחָה כִּי תִירֶשׁ
 גְּבוּרָתָהּ, וּבְהֵהוּא זְמַנָּא טְחול שׁוֹחֵק, וְלִזְמַנָּא דִּיִּיתִי
 מִלְכָּא מְשִׁיחָא לְנִטְלָא נּוֹקְמָא מִטְחול דְּאִיהִי
 שִׁפְחָה, (תהלים ב' ד) יוֹשֵׁב בַּשָּׁמַיִם יִשְׁחָק, יִשְׁחָק אִיהוּ
 בְּאַבְרָא דְּלִהוֹן, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (משלי יא ו) וּבְאַבְדֵּ
 רְשָׁעִים רְנָה.

רְנָה אִיהוּ הַנִּרְ, אִיהוּ נְהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן, וּמֵאִי
 נִיהוּ מְצוֹת עֲשִׂיה וּמְצוֹת לֹא תַעֲשֶׂה כְּחוֹשְׁבֵן
 נְהָר, נוֹן ה"א רי"ש, וְאִיהִי הַנִּרְ הַמֵּאִיר לְאָדָם,
 וְעַל דָּא בְּאַבְדֵּ רְשָׁעִים רְנָה, וּבְהֵהוּא זְמַנָּא הַטְחול

לשון הקודש

טְחול שׁוֹחֵק, וְלַעֲתִיד שִׁנְבֵּא הַמְּלֻךְ
 הַמְּשִׁיחַ לְמַל נִקְמָה מִהַטְחול, שְׁהִיא
 שִׁפְחָה, יוֹשֵׁב בַּשָּׁמַיִם יִשְׁחָק, הוּא יִשְׁחָק
 בְּאַבְדֵּן שְׁלָהֶם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וּבְאַבְדֵּ
 רְשָׁעִים רְנָה.

רְנָה הוּא הַנִּרְ, הוּא נְהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן,
 וּמָה הִיא? מְצוֹת עֲשִׂיה וּמְצוֹת לֹא
 תַעֲשֶׂה, כְּחוֹשְׁבֵן נְהָר, נוֹן ה"א רי"ש,

יְהוּ"ה נִשְׁמַת אָדָם. צִבְע שְׁחַר, שְׁהוּא
 טְחול, כְּשִׁמְתְּלַבֶּשֶׁת שָׁם הַנִּפְשָׁא
 בְּחַטָּאִים, הִיא אֲמַרְת אַל תִּרְאוּנִי שְׂאֵנִי
 שְׁתַּרְחֲרֶת, שְׁתַּרְחֲרֶת בְּקִדְרוֹת שֶׁל בִּנִי,
 בְּדוּחְקָא שְׁלָהֶם, בְּעֵנִי שְׁלָהֶם. קִדְרוֹת
 וְלִיצְנוֹת וְעֵנִיּוֹת יוֹצֵאִים מִטְחול,
 כְּשֶׁנֶּשְׁמָה אֲסוּרָה בְּהַ בְּגָלוֹת, וְזֵהוּ
 וְשִׁפְחָה כִּי תִירֶשׁ גְּבוּרָתָהּ, וּבְאוֹתוֹ זְמַן

דְּשׁוּחַק אֶתְאַבֵּיד, וְאִזּוּ יִתְקַיִים (תהלים קכו ב) אִזּוּ יִמְלֵא
 שְׁחֹק פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה וַדַּאי, וְאִזּוּ (משלי לא יח) לֹא
 יִכְבֶּה בְּלִילָה נְרָה, בְּגִין (שם) דְּטַעְמָה פִּי טוֹב סַחְרָה,
 וּבִתְהִיא זְמָנָא מִתְתַּקְנָא יְרוּשָׁלַם דְּאִיהִי לְפָא, לְפָא
 אִיהִי לַה"ב הַמְּזֻבָּת, יִכְבֶּה פְּחוּשְׁפִין הַל"ב, לַה"ב
 הַבְּ"ל, לֹא יִכְבֶּה בְּגִלוּתָא דְּאִיהִי לִילָה, וְאִתְבְּנִיַּאת
 עַל יְדָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, בְּמָה דְּאִתְ אָמַר (תהלים
 קמז ב) בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַם יְהו"ה, (מֵאן דְּנָטִיר גַּר יְהו"ה נְשַׁמַּת אָדָם
 בְּפִקּוּדֵין דְּעֵשָׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה, לֹא שְׁלִיט עֲלֵיהּ נּוֹרָא דְּגֵיהֶנְס, דְּאִיהִי כְּבֵד
 מָרָה טָחוּל).

וְעוֹד מָרָה טָחוּל כְּבֵד, אֵינּוֹן גְּלוּתָא לְנִשְׁמַתָּא
 וְרוּחָא וְנִפְשָׁא, דְּאִיהִי שְׂכִינְתָּא כֵּד גְּלוּת
 בְּכְבֵד, אִתְמַר בְּאַבְרַיִם דְּאֵינּוֹן עֲמָא קְדִישָׁא חִילָהָא
 דִּילָהּ, תְּכַבֵּד הָעֲבוּדָה עַל הָאֲנָשִׁים (שמות ה ט), כֵּד

לשון הקודש

הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר בּוֹנֵה
 יְרוּשָׁלַם יְהו"ה. (מי ששומר גר יהו"ה נשמת אדם
 במצוות עשה ולא מעשה, לא שולטת עליו אש הגיהנום, שהוא
 כְּבֵד מָרָה וְטָחוּל).

וְעוֹד, מָרָה טָחוּל וְכְבֵד, הֵן גְּלוּת לְנִשְׁמַתָּא
 וְרוּחָא וְנִפְשָׁא, שְׂהִיא שְׂכִינְתָּהּ, כְּשִׁנְתָּהּ
 בְּכְבֵד, נֵאמַר בְּאַבְרַיִם, שְׁהֵן הָעָם
 הַקְּדוּשׁ, הַחִיל שְׁלָהּ, תְּכַבֵּד הָעֲבוּדָה עַל
 הָאֲנָשִׁים. כְּשִׁנְתָּהּ בְּמָרָה נֵאמַר כָּהֵן

וְהִיא הַגַּר הַמְּאִיר לְאָדָם, וְעַל זֶה, בְּאֵבֶד
 רְשָׁעִים רִנָּה, וּבְאֹתוֹ זְמַן הַטָּחוּל שְׁשׁוּחַק
 נְאָבֵד, וְאִזּוּ יִתְקַיִים אִזּוּ יִמְלֵא שְׁחֹק פִּינוּ
 וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה וַדַּאי, וְאִזּוּ לֹא יִכְבֶּה בְּלִילָה
 נְרָה, בְּגִלְלָה שְׁטַעְמָה פִּי טוֹב סַחְרָה,
 וּבְאֹתוֹ זְמַן מִתְתַּקְנָת יְרוּשָׁלַם שְׂהִיא
 הַלֵּב, הַלֵּב הוּא לַה"ב הַמְּזֻבָּת, יִכְבֶּה
 פְּחוּשְׁפִין הַל"ב, לַה"ב הַבְּ"ל, לֹא יִכְבֶּה
 בְּגִלוּתָא שְׂהִיא לִילָה, וְנִבְנִית עַל יְדֵי

גַּלְת בְּמַרְה אֶתְמַר בָּהּ (שם א יד) וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיִּיהֶם,
 כִּד גַּלְת בְּפֹחֹל אֶתְמַר בָּהּ (שם ו ט) וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל
 מֹשֶׁה מִקְצָר רוּחַ (דְּהוּה בְּבִטְנָה, וּמַעְבֹּדָה קָשָׁה דְּהוּה
 בְּפֹחֹל), וְהוּוּ צְוֹחִין לְקוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא מִנָּה, הִדְא
 הוּא דְכִתִּיב (יונה ב ג) מִבְּטֵן שְׂאוּל שְׁוַעְתִּי שָׁמַעְתָּ קוֹלִי,
 וְאֶתְמַר בְּהוּן (שמות ב כג) וַתַּעַל שְׁוַעְתָּם אֶל הָאֱלֹהִים
 מִן הָעֲבוּדָה, וְנִשְׁמַתָּא בְּגִלּוּתָא בִּתְרָאָה (דף נ
 ע"א) אֶתְמַר בָּהּ (רות ג ז) וַתִּגַּל מִרְגְּלוֹתֶיהָ וַתִּשְׁכַּב,
 שְׂכִיבַת לְעַפְרָא, וְוִי לִיָּה לְבַר נִשׁ דְּנִשְׁמַתִּיהָ נְחִיתַת
 תַּחֲוֹת רַגְלֶיהָ, דְּבִתְהוּא זְמַנָּא אֶתְמַר בְּמִזְלִיָּה (עמוס ה
 ב) נִפְלָה לֹא תוֹסִיף קוּם, וְלִית לִיָּה עֲלוּי וְסִלּוּק אֶלָּא
 בִּידָא דְקוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא, דְּאִזִּיל שְׂמָא קְדִישָׁא
 לִימִינָא וְאוּקִים לָהּ.

וְרָזָא דְמִלָּה לִינִי הַלִּילָה וְהָיָה בְּבִקְרָא אִם יִגְאָלְךָ
 טוֹב יִגְאָל (רות ג יג), טוֹב דְּאִיָּהוּ בְּרִית יִגְאָל,

לשון הקודש

נֶאֱמַר בָּהּ וַתִּגַּל מִרְגְּלוֹתֶיהָ וַתִּשְׁכַּב,
 שׁוֹכְבַת לְעַפְרָא. אוּי לְאָדָם שְׁנִשְׁמַתוּ
 יוֹרְדַת תַּחַת רַגְלֵיהָ, שְׂבָאוֹתוּ זְמַן נֶאֱמַר
 בְּמִזְלוּ נִפְלָה לֹא תוֹסִיף קוּם, וְאִין לוֹ עֲלוּי
 וְהַתְעַלּוֹת אֶלָּא בִּיד הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 שְׁהוּלְךָ הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ לִימִין וּמִקְּדָם אוֹתָהּ.
 וְסוּד הַדְּבָר - לִינִי הַלִּילָה וְהָיָה בְּבִקְרָא

וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיִּיהֶם. כְּשִׁנְגוּלָה בְּפֹחֹל
 נֶאֱמַר בָּהּ וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל מֹשֶׁה מִקְצָר
 רוּחַ, (שְׁהִיָּה בְּבִטְנָה, וּמַעְבֹּדָה קָשָׁה שְׁהִיָּה בְּפֹחֹל), וְהִיוּ
 צוֹעְקִים לְקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִמִּנָּה, וְהוּוּ
 שְׂכִיבַת מִבְּטֵן שְׂאוּל שְׁוַעְתִּי שָׁמַעְתָּ קוֹלִי,
 וְנֶאֱמַר בָּהֶם וַתַּעַל שְׁוַעְתָּם אֶל הָאֱלֹהִים
 מִן הָעֲבוּדָה. וְהַנְּשָׁמָה בְּגִלּוֹת הָאֲחֵרוּנָה

ואם לא יחפוץ לנאלך ונאלתיך אנכי, חי יהו"ה
 שכבי עד הבקר, אנכי דאיהי אימא עלאה, אנכי
 דיציאת מצרים, חי יהו"ה שכבי עד הבקר דאיהי
 ימינא, דביה תוקפא דאורייתא דבכתב דאיהי
 עמודא דאמצעיתא, דמינא אתייהיבת אורייתא
 דבכתב, ומשמאלא אתייהיבת אורייתא דעל פה
 דאיהי נוקבא.

ובגין דא טוב צדיק חי עלמין איהו מספרא
 דשמאלא, דאיהו גבור הכובש את יצרו,
 דאיהו סמאל, ובגין דא שמאל דוחה, ובימינא
 יקום, דמאן דנפיל לא צריך לאקמא אלא בידא
 ימינא, ובגין דא חי יהו"ה שכבי עד הבקר.

ושמאלא איהי ראש השנה, וימינא פסח, וביה
 תהא אומאה בי"ד יומין, ודא איהו פי

לשון הקודש

פה, שהיא נקבה.

ומשום זה, טוב צדיק חי העולמים הוא
 מצד השמאל, שהוא גבור הכובש את
 יצרו, שהוא סמאל, ומשום זה שמאל
 דוחה ובימין יקום, שמי שנפיל לא צריך
 להקים אלא ביד ימין, ומשום זה חי
 יהו"ה שכבי עד הבקר.
 והשמאל היא ראש השנה, וימין פסח,

אם ונאלך טוב ונאל, טוב שהוא הברית,
 ונאל, ואם לא יחפוץ לנאלך ונאלתיך
 אנכי, חי יהו"ה שכבי עד הבקר. אנכי
 שהיא האם העליונה, אנכי של יציאת
 מצרים, חי יהו"ה שכבי עד הבקר שהוא
 ימין, שבו פה התורה שבכתב שהיא
 העמוד האמצעי, שמימין נתנה תורה
 שבכתב, ומשמאל נתנה תורה שבעל

יָד עַל כֶּסֶף י"ה (שמות יז טז), וְעַל הַהוּא זְמַנָּא אִיהִי
 אֲמַרְתָּ (שיר א ו) אֵל תִּרְאוּנִי שְׁאֲנִי שְׁחַרְחַרְתָּ, אֵל
 תִּרְאוּנִי מִסְטָרָא דְשִׁמְאֵלָא דִּי־עֲחָק, דְּאֲנָא בְּקַדְרוּתָא
 בֵּיהּ, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (בראשית כז א) וַתִּכְהִין עֵינָיו
 מִרְאוֹת, מִרְאוֹת וְדָאֵי בְּפוּרְקָנָא, דִּיאִיהִי אֹר מִרְאוֹת
 דְּנְבוּאָה, דְּאֲתַמַּר בְּהוֹן (יחזקאל א א) נִפְתַּחוּ הַשָּׁמַיִם
 וְאֲרָאָה מִרְאוֹת אֱלֹהִים, וְדָא אִיהוּ וַתִּכְהִין עֵינָיו
 מִרְאוֹת מִסְטָרָא דְשִׁמְאֵלָא, וְאֲתַמַּר בְּהוּא זְמַנָּא
 בְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא אֱלִבֵּישׁ שָׁמַיִם קַדְרוֹת (ישעיהו ג ג).

נֵר אִיהִי ה', חֲמִשׁ גְּוִוְנִין נְהִירִין בָּהּ, וְאִינוּן חֲוֹר
 סוּמַק יְרוּק וְאוּכַם וַתִּכְלַת, ו' אֹר הֵנֵר מְלֻגָּאוּ,
 סמא"ל חֲשָׁד, נְחָשׁ קַדְרוֹת, וְעֵלָה אֲתַמַּר אֱלִבֵּישׁ
 שָׁמַיִם קַדְרוֹת נִוְקְבָא דִּילֵיהּ, וְשִׁק אָשִׁים בְּסוּתָם,
 וְוִי לְנִשְׁמָתָא פִּד אֲתַלְבָּשֶׁת בְּקַדְרוּתָא דְלֵהוֹן, וְעֵלֵיהּ
 אֲתַמַּר וַתִּכְהִין עֵינָיו מִרְאוֹת, וְאִינוּן חֲשׁוּכִין

 לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

וַתִּכְהִין עֵינָיו מִרְאוֹת, מִצַּד הַשִּׁמְאֵל,
 וְנִאֲמַר בְּאוֹתוֹ זְמַן בְּקוּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא
 אֱלִבֵּישׁ שָׁמַיִם קַדְרוֹת.

נֵר הוּא ה', חֲמִשָּׁה גְּוִוְנִים מְאִירִים בּוּ,
 וְהֵם: לְבָן, אָדָם, יְרֻק, וְשֹׁחַר וַתִּכְלַת. ו'
 אֹר הֵנֵר מִבְּפָנִים, סמא"ל חֲשָׁד, נְחָשׁ
 קַדְרוֹת, וְעֵלֵיהּ נִאֲמַר אֱלִבֵּישׁ שָׁמַיִם
 קַדְרוֹת, הַנִּקְבָּה שְׁלוֹ, וְשִׁק אָשִׁים בְּסוּתָם,

וְבוּ הֵיחָדָה שְׁבוּעָה בִּי"ד יָמִים, וְזֵהוּ כִּי יָד
 עַל כֶּסֶף י"ה, וְעַל אוֹתוֹ זְמַן הִיא אוֹמַרְתָּ אֵל
 תִּרְאוּנִי שְׁאֲנִי שְׁחַרְחַרְתָּ, וְאֵל תִּרְאוּנִי
 מִצַּד הַשִּׁמְאֵל שֶׁל יִצְחָק שְׁאֲנִי בּו
 בְּקַדְרוֹת, זֵהוּ שְׁפָתוֹב וַתִּכְהִין עֵינָיו
 מִרְאוֹת, מִרְאוֹת וְדָאֵי בְּנִאֲלָה, שֶׁהִיא אֹר
 מִרְאוֹת שֶׁל נְבוּאָה, שֶׁנִּאֲמַר בָּהֶם נִפְתַּחוּ
 הַשָּׁמַיִם וְאֲרָאָה מִרְאוֹת אֱלֹהִים, וְזֵהוּ

דמכסיין על עינין, דלית לון רשו לאסתכלא
בקודשא ברוך הוא ושכינתיה.

ואור ונר דנהרין (נ"א דחשכו) בהון, אתמר בהון
(קהלת יב ג) וחשכו הרואות בארבות, כמה
דאמר קהלת (שם ב) עד אשר לא תחשך השמש
והאור וגומר, ואור ונר עלייהו אתמר (משלי ו כג) כי
נר מצוה ותורה אור, ואמאי אתחשכן בהון, בגין
דלא הוו משתדלין באורייתא ומצוה, בדחילו
וברחימו דאינון י"ה, ומיד דמשתדלין בהון בדחילו
ורחימו, אומא איהו לקודשא ברוך הוא בי"ה
דאינון דחילו ורחימו, לאעפרא לון מעלמא
דנשמתא, בגין דאינון חשוכין אפרישין בין י"ה
ובין ו"ה, כמה דאוקמוהו דכתיב (שמות יז טז) כי יד על
פס י"ה, ובההוא זמנא אתמר באדם לבשו שמים

לשון הקודש

נאמר כי נר מצוה ותורה אור, ולמה
נחשכים בהם? משום שלא היו עוסקים
בתורה ובמצוה, ביראה ואהבה שהם
י"ה, ומיד בשמשתדלים בהם ביראה
ואהבה, שבועה היא לקדוש ברוך הוא
בי"ה, שהם יראה ואהבה, להעביר אותם
מעולם הנשמה, משום שאותם החשכים
מפרידים בין י"ה ובין ו"ה, כמו
שבארנוהו, שכתוב כי יד על פס י"ה,

אוי לנשמה בשמתלבשת בקדרות
שלהם, ועליה נאמר ותכהין עיניו
מראות, והם החשכים שמכסים על
העינים, שאין להם רשות להסתכל
בקדוש ברוך הוא ושכינתו.

ואור ונר שמאירים (שחשכו) בהם, נאמר
בהם וחשכו הרואות בארבות, כמו
שאמר קהלת עד אשר לא תחשך
השמש והאור וגומר, ואור ונר, עליהם

קְדָרוֹת וְגוֹמֵר, וּבְהֵיחִיּוֹא זְמַנָּא דְּמִתְעַבְרִין קְדָרוֹתָא
וְחִשּׁוּכָא מִנְשַׁמְתָּא, מִיָּד כּל הַנְּשַׁמָּה תִּהְלֵל

י"ה (תהלים קג ו).

וּמָאן אֵינוֹן אֵלִין חֲשׁוּכִין אֵלִין סְמַא"ל וְנַחֲשׁ,
וּמָאן גָּרִים לֹון לְשַׁלְטָאָה עֲלֵייהוּ, אֵלָא רָזָא
דְּקָרָא אוֹלִיף פִּי אִם עֹונוֹתֵיכֶם הָיוּ מִבְּדִילִים
בִּינֵיכֶם לְבִין אֱלֹהִיכֶם (ישעיה נט ב), וְדוֹד בְּגִינֵיהוּ אָמַר
(תהלים קיט יח) גַּל עֵינֵי וְאַבְיִטָה נְפִלְאוֹת מִתּוֹרַתְךָ,
וּבְהֵיחִיּוֹא זְמַנָּא מַה דְּהוּוּ שְׁלִטִין חֲשׁוּכִין עַל נְהוּרִין
דְּעֵינִין, מִתְּהַפְּכִין נְהוּרִין וְשְׁלִטִין עַל חֲשׁוּכִין, וְרָזָא
דְּמִלָּה שׁוֹפֵר מְהוּפֵּד קְדַמָּ"א זְקַף קְטָ"ן, הֵהוּא
דְּאַתְמַר בֵּיהּ (בראשית לב יא) קְטַנְתִּי מִכָּל הַחֲסָדִים וּמִכָּל
הָאֲמֹת, אֲזַדְקַף וְאַקְרִי זְקַף גְּדוֹל, וְאִין אֲמַת אֵלָא
תּוֹרָה, הָדָא הוּא דְּכְתִיב (מלאכי ב ו) תּוֹרַת אֲמַת הָיְתָה
בְּפִיהוּ, וּבְהֵיחִיּוֹא זְמַנָּא מִתְּהַפְּכָא כְּרַסְיָא מְדִינָא

לשון הקודש

אָמַר בְּשַׁבִּילֵם, גַּל עֵינֵי וְאַבְיִטָה נְפִלְאוֹת
מִתּוֹרַתְךָ, וּבְאֹתוֹ זְמַן, מַה שְּׁהָיוּ שׁוֹלְטִים
הַחֲשָׁכִים עַל אֹרוֹת הָעֵינַיִם, מִתְּהַפְּכִים
הָאֹרוֹת וְשׁוֹלְטִים עַל הַחֲשָׁכוֹת, וְסוּד
הַדְּבָר - שׁוֹפֵר מְהוּפֵּד קְדַמָּ"א זְקַף
קְטָ"ן. אוֹתוֹ שְׁנַאֲמַר בּוֹ קְטַנְתִּי מִכָּל
הַחֲסָדִים וּמִכָּל הָאֲמֹת, הַזְדַּקַּף וּנְקָרָא
זְקַף גְּדוֹל, וְאִין אֲמַת אֵלָא תּוֹרָה. זְהוּ

וּבְאֹתוֹ זְמַן נְאֻמַר בְּאָדָם לְבָשׁוּ וְאַלְבִּישׁוּ
שָׁמַיִם קְדָרוֹת וְגוֹמֵר, וּבְאֹתוֹ זְמַן
שְׁמַעְבְּרִים הַקְדָרוֹת וְהַחֲשָׁכָה מִן הַנְּשַׁמָּה,
מִיָּד כּל הַנְּשַׁמָּה תִּהְלֵל י"ה.

וּמִי הֵם הַחֲשָׁכִים הַלְלוּ? אֵלֹו סְמַא"ל
וְנַחֲשׁ, וּמִי גָרַם לָהֶם לְשַׁלֵּט עֲלֵיהֶם? אֵלָא
סוּד הַפְּתוּב מְלַמֵּד, כִּי אִם עֹונוֹתֵיכֶם הָיוּ
מִבְּדִילִים בִּינֵיכֶם לְבִין אֱלֹהִיכֶם, וְדוֹד